

Зарубіжні авторські зібрання

Едгар Аллан

Ворон

Харків
«ФОЛІО»
2019

ПОЕЗІЇ

ЕЛЬДОРАДО

Ще в юні дні
В ясній броні
Відважний вершник радо
У спеку й сніг
Шукав доріг
В країну Ельдорадо.

Ідуть літа,
І гіркота
Бере над серцем владу, —
Пройма відчай,
О, де ж той край —
Щасливе Ельдорадо?

Ось Вічна Тінь
На мертву рінь,
На край дороги пада.
Її пита, —
«Де ж золота
Країна Ельдорадо?»

«Пройди Доли-
нами Імли,
На чорні гір громади
Здіймися ти,
Щоби знайти
Країну Ельдорадо».

ЕЛЬДОРАДО

В ясній броні
Він день при дні,
Наспівуючи радо,
У спеку й сніг
Шукав, де міг,
Країну Ельдорадо.

Минувся час
І запал згас,
Лунає спів нерадо.
За кроком крок,
Минає строк —
Ні сліду Ельдорадо.

Вже сил нема
І все — дарма...
«О Тіне, дай пораду:
Іду здаля,
Та де ж земля,
Що зветься Ельдорадо?»

«За непокірні
Пасма гір,
Де нізвідкіль ждуть ради,
Ще довго йти —
Як справді ти
Шукаєш Ельдорадо!»

КРУК

Вкінець змучений журбою,
Раз північною добою
Я схилився, задрімав
Над одним старинним твором,
Над забутим мислі взором,
Що велику славу мав.
Коли чую: стук роздався,
Стук роздався з двору мого...
Подорожній заблукався
Та прибивсь до двору мого,
    Подорожній — більш нічого.

Близько грудня се творилось,
Кругом пітьмою все крилось;
Меркло вугілля в печі.
Ждав я ранку, ждав я світу:
Ні привіту, ні одвіту;
Занудився я ждучи...
Хоча б звістка об Ленорі,
Що втекла життя земного,
Об Ленорі, ясній зорі,
Звістка з миру потайного...
    Дождання — більш нічого.

Тужно вила хуртовина,
Розвіталася запина
Пурпурова на вікні,
Шамотіла, ляк будила.
Кажу вставши: що за сила?
Що за враг? Страхи дурні.
Зараз серце втихомирю:
Гість лучився — от і всього;
Кому бути в таку чквирю

За дверима дому мого?
Гість приблудний — більш нічого.

Тож лякатись задаремно.
«Вибачайте: так нечемно
Я загаявсь, бо здрімнув;
Не розчуло зразу вухо:
Тихий гук донісся глухо,
Я уваги не звернув».
Проказав та й пометнувся
Я за двері дому мого,
Пометнувся та й жахнувся:
Зирк — навколо дому мого
Ніч похмура — більш нічого.

Нігде іскра не заблисла;
Туча звисла; серце стисла
Така туга дошкульна,
Що ні одна душа в світі.
Не здолає зрозуміти, —
Тії туги світ не зна.
Враз «Ленора» віддалося —
Любе мення сонця мого...
Сам шепнув я: розляглося,
Залунало з шепту мого,
Залунало — більш нічого.

Тяжко в грудях защеміло;
Припер двері я несміло.
Знову стук, та вже чутніш.
Думка: тріснуло де-небудь,
Ворухнулося що-небудь,
Вітер б'є в шибки буйніш...
Таємниця? Ніякої...
Відки взятись, як і з чого?

Плід уяви навісної...
Годі ж, годі, кат зна чого!
Вихор знявся — більш нічого.

Пхнув вікно я: гість північний,
Крук днедавній, крук одвічний,
З-за віконниці вліта.
От влітає: постать горда,
Як буває тільки в лорда,
Не вклонився, не віта;
Махнув крильми з чуттям влади,
Махнув байдуже до всього
Він та й сів на бюст Паллади
Над дверима дому мого,
Сів поважно — більш нічого.

От діждався собі лиха...
Усміхнувся тут я стиха:
Крук у всій своїй писі!
«Твого чуба вскуб хтось зручно,
А поводишся бундючно...
Як же звали тебе всі
Там, у вічному пеклі Ночі,
Де не знають дня ніколи,
Де тьма Ночі сліпить очі, —
Як ти звався?» Крук поволі
Відповів на те: «Ніколи!»

Мов людина — от дивниця —
Відказала мені птиця,
Хоч без глузду, та дарма:
Крук балака справді чудно,
Понять віри навіть трудно,
Непостижно для ума.
Гей, не жди собі віради,

Не шукай добра, відколи
В тебе сів на бюст Паллади
Хижий Крук, віщун недолі.

Крук, що зветься скрізь «Ніколи».

Вік прокракав так розлучно,
Одногучно, але влучно,
Мовби душу виливав,
А сидів — не ворухнеться,
Пером злегка не тріпнеться...
Я тим часом міркував:
«Згибло братство... все загине...
Мрій розвіялось доволі...
Так і він мене покине,
Пурхне ранком в чисте поле...»

Крук відрік на те: «Ніколи!»

Запитався я тремтяче:
«Що за назву мана кряче,
Мов не знає інших слів?
Десь її колишній владних,
Бідолашний який страдник,
У тім слові разом злив:
Безнадійність, думи журні,
Всі пригоди, що збороли
Як у повідь хвилі бурні,
Поривання, що схололи,—

Злив, безщасний, в тім «Ніколи».

Коло уст у мене знишка
Знов забігала усмішка;
Я присунувсь, я пример,
Без сил спершись на оксамит...
Щось снувалось... вже й не тямить
Голова моя тепер...

«Крук... та що ж,— гадав я в кріслі,
Страшний Крук, що чинить болі,
Що труїть всі людські мислі,
Простирає зла приполи,—
Що ж віщує тим «Ніколи»?»

Розв'язання ждав я марно;
Крук мовчав, дивився хмарно,
Грізним зором мене пік.
На подушку в ту годину
Зліг я — мукам нема впину...
Не злягати вже повік
На оксамит масаковий,
Не злягати вже ніколи
Моїй галоньці чудовій,—
Жалкував я мимоволі:
Не припасти більш ніколи.

Хмара диму заходила,
Заходила, мов з кадила...
Що се? Ангел спочуття?
«Згинь, напасна потороче!
Сам бог визволити хоче,
Посилає забуття.
Швидше ж пити його буду,
Щоб не згадувать Ленори:
Все, що давить, скину, збуду;
Пам'ять зітреться Ленори!..»
Крук відрік на те: «Ніколи!»

«Гей, прорічнику, мій жаху,
Лихий демоне чи птаху!
Тебе вихром принесло,
Чи дух ночі спокусливий
Тебе шле в наш край журливий,

ЗМІСТ

ПОЕЗІЇ

Ельдорадо. Переклад Анатолія Онишка	3
Ельдорадо. Переклад Максима Стріхи	4
Крук. Переклад Павла Грабовського	5
Ворон. Переклад Анатолія Онишка	12
Аннабель Лі. Переклад Максима Стріхи	16
Весільна балада. Переклад Максима Стріхи	18
Пісня. Переклад Анатолія Онишка	20
Сон у сні. Переклад Анатолія Онишка	21
Станси. Переклад Анатолія Онишка	22
Вечірня зоря. Переклад Анатолія Онишка	24
Сон. Переклад Анатолія Онишка	25
Озеро. Переклад Анатолія Онишка	26
Романс. Переклад Анатолія Онишка	27
До (Ельміри). Переклад Анатолія Онишка	28
До М. Переклад Анатолія Онишка	29
До річки (По). Переклад Анатолія Онишка	30
Зачарований край. Переклад Анатолія Онишка	31
До Гелени. Переклад Анатолія Онишка	33
Ізрафель. Переклад Анатолія Онишка	34
Заснулій. Переклад Анатолія Онишка	36
Долина тривоги. Переклад Анатолія Онишка	38
Місто серед моря. Переклад Анатолія Онишка	39
Тій, що в раю. Переклад Анатолія Онишка	41
До Фанні. Переклад Анатолія Онишка	42
Колізей. Переклад Анатолія Онишка	43
До Ф... Переклад Анатолія Онишка	45
До Занте. Переклад Анатолія Онишка	46
Примарний замок. Переклад Анатолія Онишка	47

Тиша. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	49
Країна сновидінь. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	50
Евлалія. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	52
До М. Л. Ш. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	53
До... <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	54
Юлалюм. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	55
Дзвони. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	59
Гелені. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	63
До Маргарет. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	66
Октавії. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	67
Самотність. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	68
Айзекові Лі. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	69
Пані Луїзі Олівії Гантер. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка. ...	70
Рядки на честь елю. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка.	71
Епіграма на Уолл Стріт. <i>Переклад</i> Анатолія Онишка. ...	72
Тиша. <i>Притча</i> . <i>Переклад</i> В. Й. Шовкуна.	73

ОПОВІДАННЯ

Серце виказало. <i>Переклад</i> В. Й. Шовкуна.	79
Барильце Амонтильядо. <i>Переклад</i> В. Й. Шовкуна.	88
Елеонора. <i>Переклад</i> П. Карманського.	99
Падіння дому Ашерів. <i>Переклад</i> Михайла Коберського.	108
Маска Червоної смерті. <i>Переклад</i> Д. Г. і М. Коберських.	131
Тінь. <i>Переклад</i> П. Карманського.	139
Чорний кіт. <i>Переклад</i> Федора Белея.	143